

Sygn. akt I C 646/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, I Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Bartosz Kasielski

Protokolant: sekretarz sądowy Sylwia Wróblewska

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa T. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

1. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz T. S. kwotę 4.649,80 zł (cztery tysiące sześćset czterdzieści dziewięć złotych 80/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot :
 - a) 4.317,70 zł (cztery tysiące trzysta siedemnaście złotych 70/100) od dnia 15 marca 2016 roku do dnia zapłaty;
 - b) 332,10 zł (trzysta trzydzieści dwa złote 10/100) od dnia 30 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz T. S. kwotę 1.897 zł (jeden tysiąc osiemset dziewięćdziesiąt siedem złotych) tytułem kosztów procesu;
4. nakazuje pobrać od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi kwotę 496,43 zł (czteryście dziewięćdziesiąt sześć złotych 43/100) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 646/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 15 lipca 2016 roku T. S. wystąpił przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o zapłatę kwoty 1.600 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 marca 2016 roku do dnia zapłaty tytułem dalszego odszkodowania związanego z następstwami kolizji drogowej z dnia 11 lutego 2016 roku, a także przyznanie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(pozew k.3 – 4)

W odpowiedzi na pozew z dnia 16 sierpnia 2016 roku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa, kwestionując je jedynie co do wysokości oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swego stanowiska procesowego pozwana wskazała, że wyślana w toku postępowania likwidacyjnego kwota 5.897,72 złotych, w tym 2.656,67 złotych tytułem kosztów naprawy pojazdu oraz 3.241,05 złotych tytułem kosztów najmu pojazdu zastępczego rekompensują w całości szkodę poniesioną przez T. S..

(odpowiedź na pozew k. 13)

Pismem procesowym z dnia 1 sierpnia 2017 roku powód dokonał przedmiotowej modyfikacji powództwa wnosząc o zapłatę kwoty 4.649,80 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 marca 2016 roku do dnia zapłaty.

T. S. sprecyzował, że na żądane odszkodowanie obejmuje kwoty : 332,10 złotych tytułem kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres 18 dni oraz 4.317,70 złotych tytułem kosztów naprawy pojazdu.

(pismo procesowe z dnia 1 sierpnia 2017 roku k.109)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 lutego 2016 roku T. S., poruszający się pojazdem marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...) uczestniczył w kolizji drogowej, której sprawca kierujący samochodem marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...) podczas zmiany kierunku pasa ruchu na ulicy (...) w Ł. na wysokości posesji numer (...) nie zachował szczególnej ostrożności i doprowadził do zderzenia pojazdów.

Kierowca samochodu marki S. (...) legitymował się w dniu zdarzenia ubezpieczeniem w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone ruchem pojazdów mechanicznych w (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W..

W wyniku kolizji drogowej z dnia 11 lutego 2016 roku w pojeździe T. S. uległy uszkodzeniu błotnik przedni prawy, zderzak przedni, parkometr, listwa na błotniku, kołpak w kole przednim lewym oraz kierunkowskaz w lusterku lewym.

(dowód z przesłuchania powoda k.84 w zw. z k.119, oświadczenie sprawcy zdarzenia k.67 akt likwidacji szkody, druk zgłoszenia szkody k.79 – 83 akt likwidacji szkody, informacje o polisie sprawcy szkody k.73 – 78 akt likwidacji szkody, dokumentacja zdjęciowa k.48v – 65 akt likwidacji szkody)

T. S. zgłosił szkodę (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. w dniu 11 lutego 2016 roku.

(druk zgłoszenia szkody k.79)

W dniu 12 lutego 2016 roku T. S. zawarł z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. umowę najmu pojazdu zastępczego marki F. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Czynsz najmu pojazdu zastępczego wynosił 170 złotych netto za dobę. T. S. wynajmował auto zastępcze od dnia 12 lutego 2016 roku do dnia 29 lutego 2016 roku (łącznie 18 dni), a łączny koszt z tego tytułu objął kwotę 3.763,80 złotych brutto.

Z uwagi na prowadzoną działalność gospodarczą T. S. był zmuszony do wynajęcia samochodu zastępczego. Charakter tej działalności rodził potrzebę wynajmu większego pojazdu, co najmniej typu combi.

(dowód z przesłuchania powoda k.84 – 85 w zw. z k.119, umowa najmu k.7, faktura VAT k.8, potwierdzenie wpłaty k.9)

T. S. nie jest płatnikiem podatku od towarów i usług.

(dowód z przesłuchania powoda k. 85 w zw. z k.119)

W dniu 3 marca 2016 roku T. S. poinformował ubezpieczyciela o numerze rachunku bankowego (69... (...)), na który miało zostać wypłacone odszkodowanie.

(wiadomość e – mail k.40v akt likwidacji szkody)

Decyzją z dnia 4 marca 2016 roku ubezpieczyciel przyznał T. S. odszkodowanie tytułem kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu w wysokości 2.656,67 złotych, która została ostatecznie wypłacona na jego rzecz w dniu 4 marca 2016 roku.

(dowód z przesłuchania powoda k.84 w zw. z k.119, kosztorys naprawy pojazdu k.28 – 29, potwierdzenie realizacji przelewu k.72, decyzja o przyznaniu odszkodowania k.37 akt likwidacji szkody)

W dniu 30 marca 2016 roku T. S. zgłosił ubezpieczycielowi szkodę z tytułu najmu pojazdu zastępczego przesyłając fakturę VAT opiewającą na kwotę 3.763,80 złotych.

(pismo ubezpieczyciela – kontakt przychodzący k.29 akt likwidacji szkody)

Decyzją z dnia 29 kwietnia 2016 roku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. przyznała T. S. kwotę 1.359,15 złotych tytułem odszkodowania za najem pojazdu zastępczego. Ubezpieczyciel dokonał wypłaty wskazanej kwoty w dniu 2 maja 2016 roku na rachunek bankowy o numerze 07 ... (...), nienależący do T. S., lecz do (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P..

W dniu 5 maja 2016 roku ubezpieczyciel ustalił fakt wypłaty odszkodowania na rzecz podmiotu nieuprawnionego. Jednocześnie wystąpił o zwrot błędnie wypłaconej kwoty.

(decyzja z dnia 29 kwietnia 2016 roku k.25, potwierdzenie realizacji przelewu k.73, informacja o zmianie rachunku bankowego k.79, pismo kontakt przychodzący k.21 akt likwidacji szkody)

Decyzjami z dnia 11 maja 2016 roku oraz dnia 13 czerwca 2016 roku ubezpieczyciel przyznał T. S. dalsze odszkodowanie związane z poniesionymi przez niego kosztami najmu samochodu zastępczego odpowiednio w kwotach 1.359,15 złotych oraz 522,75 złotych. Wypłata kwoty 1.359,15 złotych nastąpiła w dniu 12 maja 2016 roku, zaś kwoty 522,75 złotych w dniu 13 czerwca 2016 roku. Oba przelewy zostały dokonane na rachunek bankowy należący do T. S. o numerze 69 ... (...).

W uzasadnieniu decyzji z dnia 13 czerwca 2016 roku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. uznała zasadność wynajmu pojazdu zastępczego przez okres 18 dni.

(dowód z przesłuchania powoda k.84 w zw. z k.119, decyzje o przyznaniu odszkodowania k.26 – 27, dyspozycje realizacji przelewów k.74 – 75, pismo ubezpieczyciela k.3v akt likwidacji szkody)

Przeciętny, ekonomicznie uzasadniony koszt naprawy samochodu T. S. marki M. (...) przy wykorzystaniu wyłącznie części zamiennych tego samego rodzaju jak te, które uległy uszkodzeniu w związku z kolizją, tj. części oryginalnych z logo producenta objął kwotę 6.974,37 złotych.

Naprawa pojazdu marki M. (...) mogła zostać wykonana poza siecią autoryzowanych zakładów naprawczych w warunkach zakładów uniwersalnych, na poziomie porównywalnym do jakości usług oferowanych w autoryzowanych stacjach obsługi pojazdów.

Pojazd zastępczy wynajęty przez T. S. był samochodem klasy niższej, niż faktycznie uszkodzony. Przeciętna, uzasadniona cena dobowego najmu pojazdu klasy F. (...) na terenie Ł. wynosi około 100 złotych netto za 1 dobę.

(opinia biegłego z zakresu techniki samochodowej k. 88 – 101)

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został ustalony na podstawie całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności depozycji powoda, złożonych przez strony dokumentów, w tym akt likwidacji szkody, jak również opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej.

Złożona ekspertyza była jasna, pełna, wyczerpująco odpowiadała na zakresloną tezę dowodową, a przy tym nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Uwzględniając treść końcowych wniosków, wiedzę specjalną biegłego z zakresu powierzonej mu dziedziny, a także wieloletnie doświadczenie w sporządzaniu opinii na potrzeb postępowania sądowych o zbliżonej tematyce Sąd nie znalazł żadnych okoliczności, które deprecjonowałyby jej wartość dowodową.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Na wstępie należy podkreślić, że na żadnym etapie postępowania nie była kwestionowana zasada odpowiedzialności pozwanego wynikająca z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody z dnia 11 lutego 2016 roku (art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 822 § 4 k.c.). Spór między stronami sprowadzał się natomiast do określenia uzasadnionych kosztów naprawy pojazdu powoda oraz wydatków związanych z najmem pojazdu zastępczego. Kwestią sporną było zatem określenie wysokości przysługującego powodowi odszkodowania.

Nie ulega wątpliwości, że ubezpieczyciel opowiada za normalne następstwa działania bądź zaniechania, z którego szkoda wynikła. Odszkodowanie należy się tylko w granicach normalnego związku przyczynowego. Przepis art. 361 § 1 k.c. ujmuje związek przyczynowy między działaniem lub zaniechaniem zobowiązanego a powstałym skutkiem w postaci szkody jako konieczną przesłankę odpowiedzialności odszkodowawczej. Związek przyczynowy, o którym mowa w art. 361 § 1 k.c. pełni więc podwójną rolę: z jednej strony decyduje o tym czy dana osoba w ogóle odpowiada za wyrządzoną szkodę (zasada odpowiedzialności nie jest kwestionowana), z drugiej zaś – zakreśla granice tej odpowiedzialności. Wskazana dyspozycja statuuje zasadę pełnego odszkodowania i obejmuje wszelkie poniesione straty (utrzymane korzyści pozostają poza sferą zainteresowania w niniejszym sporze). Wynika to jednoznacznie ze sformułowania art. 361 § 2 k.c. – „w powyższych granicach”, czy w granicach określonych w § 1 art. 361 k.c. „naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby szkody mu nie wyrządzono”. Zawarte w nim unormowanie opiera się na założeniach teorii przyczynowości adekwatnej i przyjmuje, iż naprawienie szkody powinno nastąpić poprzez przywrócenie stanu poprzedniego bądź też zapłatę odszkodowania pieniężnego – zależnie od wyboru poszkodowanego.

Poszkodowanemu należy się od zakładu ubezpieczeń odszkodowanie według zasad określonych w art. 363 § 2 k.c. w zw. z art. 361 § 2 k.c. co oznacza, iż jego wysokość ma odpowiadać kosztom usunięcia różnicy w wartości majątku poszkodowanego, a ściślej – kosztom przywrócenia pojazdowi jego wartości sprzed wypadku.

W orzecznictwie przyjmuje się, że odszkodowanie przysługujące od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej za uszkodzenie pojazdu mechanicznego obejmuje niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty naprawy pojazdu ustalone według cen występujących na rynku lokalnym, przy czym ubezpieczyciel jest zobowiązany zwrócić poszkodowanemu wszelkie celowe, ekonomicznie uzasadnione wydatki, poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego, do których wydatków należy zaliczyć także koszt nowych części i innych materiałów, jeżeli ich użycie było konieczne do naprawienia rzeczy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2003 roku, III CZP 32/03, OSNC 2004, nr 4, poz. 51). Jednocześnie przywrócenie rzeczy uszkodzonej do stanu poprzedniego polega na doprowadzeniu jej do stanu używalności w takim zakresie, jaki istniał przed wyrządzeniem szkody. Jeżeli do osiągnięcia tego celu konieczne jest użycie nowych elementów, to poniesione na nie wydatki wchodzi w skład kosztów naprawienia szkody przez przywrócenie rzeczy do stanu poprzedniego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1980 roku, III CRN 223/80, OSNCP 1981, nr 10, poz. 186). Naprawa uszkodzonego samochodu, co do zasady, jest możliwa przy użyciu części zamiennych, jednak zastąpienie części oryginalnych nowymi nieoryginalnymi zawsze skutkuje spadkiem wartości pojazdów. Może też mieć wpływ na bezpieczeństwo jazdy lub estetykę wykonanej

naprawy. Dokonanie naprawy przy użyciu części nowych i oryginalnych stanowi koszt ekonomicznie uzasadniony (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 lutego 2015 roku, I ACa 506/14, Lex nr 1683307).

Konieczność wymiany uszkodzonej części stanowi niewątpliwie normalne następstwo działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła (art. 361 § 1 k.c.), a jeżeli nie da się jej naprawić w taki sposób, aby przywrócić ją do stanu sprzed zdarzenia wyrządzającego szkodę, musi zostać zastąpiona inną. Pozostaje do wyjaśnienia, na czym polega strata poszkodowanego, którą zobowiązany jest naprawić odpowiedzialny za szkodę, a w szczególności, czy jest uzasadnione także ekonomicznie, że ma to być część nowa. Na pierwszy rzut oka wydaje się, że zastąpienie części już eksploatowanej, nieraz przez znaczny okres, nową częścią powoduje, że poszkodowany zyskuje, gdyż w jego pojeździe pojawiła się część mająca większą wartość niż ta, która uległa zniszczeniu. Nie jest to jednak wniosek trafny, gdyż część po połączeniu jej z pojazdem nie może być oceniana jako samodzielny przedmiot obrotu, lecz staje się jednym z elementów, które należy brać pod uwagę przy ocenie poniesionej straty. Stratę tę określa się przez porównanie wartości pojazdu przed zdarzeniem wyrządzającym szkodę i po przywróceniu go do stanu poprzedniego. O tym, że zamontowanie części nowych w miejsce starych prowadzi do bezpodstawnego wzbogacenia poszkodowanego można mówić tylko wtedy, gdyby spowodowało to wzrost wartości pojazdu jako całości (por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 roku, sygn. akt III CZP 80/11, OSNC 2012/10/112).

Podzielając w całej rozciągłości zaprezentowane powyżej poglądy judykatury, Sąd uznał, że okoliczności wskazane w cytowanych orzeczeniach odpowiadają realiom niniejszej sprawy. Skoro zaś uzasadniony ekonomicznie koszt naprawy pojazdu T. S. obejmował kwotę 6.974,37 złotych, a na rzecz powoda wypłacono w toku postępowania likwidacyjnego świadczenie w wysokości 2.656,67 złotych to uzasadnionym pozostawało żądanie dalszego odszkodowania w kwocie 4.317,70 złotych (6.974,37 złotych – 2.656,67 złotych).

Odnosząc się do problematyki kosztów najmu pojazdu zastępczego należy wskazać, że powód wynajmował pojazd marki F. (...) przez okres 18 dni (12 lutego – 29 lutego 2016 roku), przy czym najem ten był uzasadniony w realiach niniejszej sprawy, a wydatki z nim związane obejmowały kwotę 3.763,80 złotych. Niemniej jednak ustalenia poczynione na podstawie niekwestionowanej ekspertyzy biegłego z zakresu techniki samochodowej prowadziły do konkluzji, że uzasadniony, przeciętny koszt najmu pojazdu klasy F. (...) na terenie aglomeracji (...) w dacie trwania umowy obejmował kwotę 100 złotych netto za dobę. Uwzględniając ilość dni trwania stosunku najmu oraz stawkę dobową brutto (powód nie jest płatnikiem podatku od towarów i usług) wysokość uzasadnionych wydatków w tej mierze wyniosła 2.214 złotych (18 dni x 123 złote). Skoro zaś w toku postępowania likwidacyjnego na rzecz T. S. wypłacono z tego tytułu świadczenie w wysokości 1.881,90 złotych (522,75 złotych + 1.359,15 złotych) to uzasadnionym pozostawało przyznanie dalszego odszkodowania w kwocie 332,10 złotych (2.214 złotych – 1.881,90 złotych).

W tym miejscu warto podkreślić, że brak było podstaw do stwierdzenia, że powód uzyskał w procesie likwacji szkody dalszą kwotę 1.359,15 złotych tytułem wydatków związanych z najmem pojazdu zastępczego. Kwota taka została w rzeczywistości przekazana na rzecz podmiotu nieuprawnionego (potwierdzenie przelewu z dnia 2 maja 2016 roku k.73), co stwierdził nawet sam ubezpieczyciel (k.21 akt likwidacji szkody). Tym samym wypłacone omyłkowo innemu podmiotowi niż poszkodowany świadczenie nie mogło pomniejszać w żadnym stopniu wysokości świadczeń ostatecznie przyznanych T. S..

Reasumując treść powyższych rozważań zgłoszone żądanie podlegało uwzględnieniu w łącznej kwocie 4.649,80 złotych (4.317,70 złotych + 332,10 złotych).

Rozstrzygnięcie w zakresie odsetek Sąd oparł na treści art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym wierzyciel ma prawo żądać odsetek w przypadku, gdy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia. Należało również uwzględnić dyspozycję art. 14 ust. 1 ustawy o Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym, zgodnie z którym zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie.

Zgromadzony materiał dowodowy potwierdził, że T. S. zgłosił szkodę w dniach 11 lutego 2016 roku (koszty naprawy pojazdu) oraz 30 marca 2016 roku (koszty wynajmu pojazdu zastępczego). Ustawowo przewidziany 30 – dniowy

termin upływał zatem odpowiednio w dniach 12 marca 2016 roku oraz 29 kwietnia 2016 roku, co oznacza, że w dniu następnym po wskazanych datach ubezpieczyciel pozostawał w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia. Tym samym termin wymagalności świadczeń ubocznych został określony w przypadku kwoty 4.317,70 złotych na dzień 15 marca 2016 roku (zgodnie z żądaniem pozwu przy uwzględnieniu normy 321 § 1 k.p.c.), zaś w odniesieniu do kwoty 332,10 złotych na dzień 30 kwietnia 2016 roku. W pozostałym zakresie (żądanie odsetek od kwoty 332,10 złotych od dnia 15 marca 2016 roku) żądanie podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 zd. 2 in principio k.p.c. uznając, że powód uległ jedynie co do nieznacznej części swego żądania. W toku niniejszego postępowania T. S. poniósł koszty w wysokości 1.897 złotych (80 złotych tytułem opłaty od pozwu – art. 13 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, 1.200 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego – § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie, 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa oraz 600 złotych tytułem wynagrodzenia biegłego – art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych) i taka też kwota została zasądzona na jego rzecz od pozwanego ubezpieczyciela.

W toku postępowania wygenerowane zostały również koszty sądowe w kwocie 496,43 złotych, które tymczasowo pokrył Skarb Państwa. Na koszty te złożyła się kwota 343,43 złotych tytułem nieuiszczonej części wynagrodzenia biegłego (k.106) oraz 153 złotych tytułem opłaty od rozszerzonej części powództwa (3.050 złotych x 0,05). Uwzględniając treść art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz zasadę ponoszenia kosztów procesu w niniejszej sprawie Sąd nakazał pobrać od pozwanego kwotę 496,43 złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.